GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE IN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.

România şi străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĖ PRENUMERĂ:

la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:

O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 286 — *Lunĭ, Marţĭ 29 Decemvre.* — 1887.

Către cetitorii „Gazetei Transilvaniei“!

In puţine ḍile se'mplinescŭ 50 de anĭ, de când „Gazeta Transilvaniei“ luptă pentru lăţirea culturei române, pentru libertatea şi drepturile poporului românŭ.

Pe timpulŭ celei mai cumplite prigonirĭ a neamului românescŭ. „Gazeta Transilvaniei“ a arboratŭ în mijloculŭ valoroşilorŭ comercianţĭ românĭ de odinióră din Braşovŭ drapelulŭ redeşteptării naţionale.

Cincĭ-ḍecĭ de anĭ de muncă. de grele şi de necurmate lupte pentru înălţarea şi prosperarea românismului se împlinescŭ.

Generaţiunea vechiă şi generaţiunea cea nouă şĭ-au datŭ mâna, au pusŭ umĕrŭ la umĕrŭ, pentru realisarea marei opere a redeşteptării şi a liberării poporului românŭ asupritŭ.

Lucrat'au toţĭ cu însufleţire bărbătéscă şi cu statornicia sub drapelulŭ sfântŭ arboratŭ de „Gazeta Transilvaniei“ şi urmândŭ devisei nemuritorului bardŭ naţionalŭ: „*Uniţi-vĕ în cugetŭ uniţi-vĕ 'n simţirĭ!*“

Şi munca lorŭ a fostŭ încoronată de succesŭ.

Unde eramŭ acum cincĭ ḍecĭ de anĭ şi unde suntemŭ astăḍĭ! De s'a ridicatŭ spiritulŭ poporului românŭ, de s'a întăritŭ consciinţa luĭ naţională, de s'a pusŭ temelia la cultura luĭ naţională, cine va susţiné, că la acéstă lucrare măréţă naţională n'a avutŭ póte cea mai însemnată parte ḍiarulŭ nostru, care a mersŭ totdéuna înainte cu lumina pe cărările intunecóse ce trebuia sĕ le străbatemŭ?

Credincioşĭ devisei ce şĭ-au ales'o fii nobilĭ şi devotaţĭ ai naţiunei în lupta pentru eliberarea şi redeşteptarea naţiunei române, amŭ făcutŭ totŭ ce în putinţă ne-a statŭ, pentru ca ḍiarulŭ nostru se pótă corĕspunde câtŭ mai multŭ grelei sale chiămărĭ.

Nu ne-amŭ datŭ îndĕrĕtŭ dinaintea nicĭ unei greutăţĭ, gata amŭ fostŭ a aduce orĭ ce jertfă, şi décă în timpurĭ mai multŭ orĭ mai puţinŭ favorabile, prin carĭ amŭ trecutŭ. nu amŭ putută sĕ facemŭ mai mulŭ pentru fóia nóstră decâtŭ amŭ făcutŭ, causa a fostŭ firma nóstrŭ hotărîre de a păstra în tóte împrejurările independenţa nóstră.

Astfelŭ, trebuindŭ sĕ cucerimŭ tĕrĕmulŭ pasŭ cu pasŭ, amŭ înaintatŭ încetŭ, dér sigurŭ, şi abia astăḍĭ, după cincĭ-ḍecĭ de anĭ de muncă, ne vedemŭ în posiţiune de a realisa, cu încordarea tuturorŭ puterilorŭ nóstre, cea mai ferbinte dorinţă a neuitatului şi de fericită memoriă editorŭ alŭ ḍiarului nostru Iacobŭ Mureşianu, ca *sĕ avemŭ şi propria nóstră tipografiă.*

Incepêndŭ cu ḍiua de 1 Ianuariu 1888 **„Gazeta Transilvaniei“ se va tipări în propria nóstră tipografiă.**

In modulŭ acesta ni se dă putinţa de a aduce modificărĭ şi îmbunătăţirĭ în partea tehnică şi redacţională a fóiei nóstre.

Facemŭ tóte acestea, fără a cere însĕ şi din partea publicului sĕ facă mai marĭ jertfe. „Gazeta Transilvaniei“ va apăré şi dela 1 Ianuariu 1888 încolo totŭ în condiţiunile de pană acum ale abonamentului şi anume:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anu 12 fl.

Pentru România şi strainătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anu 40 francĭ.

Aducêndŭ acésta la cunoscinţa cetitorilorŭ noştri, îi asigurămŭ, că nu ne vomŭ abate din calea ce-o străbatemŭ acum de jumĕtate de seculŭ, ci că vomŭ lupta şi în viitorŭ cu îndoită putere şi cu acelaşĭ devotamentŭ pentru apĕrarea, ridicarea şi întărirea românismului.

Şi ca sĕ putemŭ contribui cu efectŭ la realisarea aspiraţiunilorŭ nóstre îndreptăţite naţionale în acéstă monarhiă, vomŭ stărui înainte de tóte sĕ ţinemŭ susŭ şi sĕ păstrămŭ nepătatŭ steagulu solidarităţii nóstre naţionale, alŭ unirei şi alŭ bunei înţelegerĭ între toţĭ factorii poporului nostru.

Suntemŭ tarĭ în convingerea, ca toţĭ cei ce cugetă sincerŭ şi curatŭ asupra chiămării Românului in aceste critice timpurĭ vorŭ pune cu noi umĕrŭ la umĕrŭ şi astfelŭ vomŭ merge cu toţii înainte, dér numai înainte, cu unanima strigare:

Dumneḍeu şi dreptulŭ nostru!

Redacţiunea.

Braşovŭ, 28 Decemvre 1887.

In sĕptĕmâna trecută s'au ţinutŭ dese conferinţe comune între ministrii din Viena şi cei din Pesta. S'a desbătutŭ în aceste conferinţe asupra mĕsurilorŭ financiare şi militare ce necesere suntŭ încă a se lua din causa situaţiunei încordate din afară.

Intre altele s'au înţelesŭ ministrii asupra proiectului de lege ce se va presenta în ḍilele acestea ambelorŭ parlamente şi prin care se dispune convocarea reserviştilorŭ pe timpŭ de şépte ḍile ca sĕ se deprindă cu noua puşcă cu repetiţiă.

După amĕruntele ce le dau foile vieneze, proiectulŭ de lege are sĕ atingă două scopurĭ: acéstă deprindere de şépte ḍile n'are sĕ fiă socotită între obicĭnuitele esercişii anuale de arme; de altă parte are sĕ se dea posibilitatea d'a lua parte la acéstă deprindere şi acei reserviştĭ, carĭ deja au făcutŭ cele trei esercişii de arme prescrise de lege.

Nu mai încape îndoială, că reserviştii trebuiescŭ deprinşĭ cu orĭ-ce inovaţiune însemnată ce se aduce în armamentulŭ armatei. Dér împrejurarea că deja acum s'au convocatŭ reserviştii trupelorŭ înarmate cu noua puşcă şi încă înainte d'a întra în vigóre noua lege, e destulă dovadă că situaţiunea e aḍĭ totŭ critică şi ameninţătóre, cu tóte asigurările de pace ce se dau din diferite părţĭ.

E adevĕratŭ, că relaţiunile dintre Germania şi Rusia începŭ a perde din încordare şi a deveni érăşĭ amicale — de cumva au fostŭ vreodată seriosŭ turburate — şi acésta în urma silinţelorŭ ce şi-le dau cei din Berlinŭ d'a trai în bună înţelegere cu cei din Petersburgŭ, precum s'a doveditŭ şi cu cestiunea documentelorŭ falsificate, publicate în urma învoielei Ţarului în Monitorulŭ imperiului germanŭ.

Organulŭ ministeriului rusescŭ de esterne, „Nord“ din Bruxela, îşĭ esprimă bucuria că se restabilesce vechia pretiniă între Germania şi Rusia, şi ḍice că décă tóte guvernele arŭ fi sincere, ca celŭ germanŭ şi rusescŭ adecă, atuncĭ s'ar garanta pacea europénă.

Se pare că vorbele din urmă suntŭ indirectŭ adresate monarchiei nóstre, către care oficiósa ruséscă nu se arată nicĭdecum amicală. Aşa vorbindu despre crisa ministerială din Serbia, despre căderea lui Ristici dela putere, ḍice că acéstă cădere e o victoriă trecĕtóre a Austro-Ungariei, dér că nu crisele ministeriale sêrbescĭ arată disposiţiunea ţĕrei; fiă Ristici orĭ altulŭ la putere în Belgradŭ, Serbia trebue sub tóte împrejurările sĕ se rĕfuiască cu Austro-Ungaria

Vorbindu de cestiunea bulgară, „Nord“ ḍice că ea e mai departe ca orĭ şi când de resolvare, deórece Bulgaria o guvernéză unŭ usurpatorŭ, care e susţinutŭ de unele puterĭ. Nimenĭ nu se mai póte îndoi, că fóia rusécă între puterile care sprijinescŭ pe principele Bulgariei, înţelege pe Austro-Ungaria.

De altă parte „National-Zeitung“ comunică. că Rusia cere înlăturarea Coburgului şi alegerea unui nou principe, care sĕ fiă de religiunea ortodoxă şi sĕ dea garanţii pentru menţinerea bunelorŭ raporturĭ cu Rusia. Sub cererea din urmă se înţelege, ḍice fóia oficiósă germană, întórcerea oficerilorŭ ruşĭ şi restabilirea unui ministru de rĕsboiu rusŭ în Bulgaria.

Décă ţinemŭ sémă că cererile acestea rusescĭ suntŭ în contra programului politicei esterne a Austro-Ungariei; că limbagiulŭ foilorŭ oficióse rusescĭ, îndulcitŭ faţă cu Germania, a rĕmasŭ totŭ aşa de aspru faţă cu monarchia nóstră, mai póte fi vorba de o slăbire a încordării raporturilorŭ dintre Austro-Ungaria şi Rusia.

De aceea conferinţele comune ce s'au ţinutŭ în Viena şi mĕsura militară din urmă, prin care s'au convocatŭ parte din reserviştĭ la esercişiu de arme estraordinarŭ, şi încă înainte de a avé în vigóre o lege pentru acésta, nu dovedescŭ nicĭdecum o îmbunătăţire a situaţiunei.

ÎNVITARE.

In anii 1860—1863 unŭ numĕrŭ însemnatŭ de bărbaţĭ zeloşĭ şi iubitorĭ de progresulŭ pressei române, din tóte părţile locuite de Românĭ, au făcutŭ diverse contribuirĭ pentru ajutorarea esistenţei şi înlesnirea apariţiunei „Gazetei Transilvaniei“, acomodatŭ cerinţelorŭ timpului de atuncĭ:

Fierbintea dorinţă a Tatălui meu întru fericită memoriă Editorŭ Iacobŭ Mureşianu, căruia i s'au încreḍutŭ sumele adunate, a fostŭ de a organisa ca unŭ fondŭ acele contribuirĭ ce s'au publicatŭ încă în numiţii anĭ sub diferite titlurĭ ca „fondŭ de subsidii“ pentru „Gazetă“.

Avêndŭ de cugetŭ rĕposatulŭ meu tată ca la sfêrşitulŭ anului 1887 sĕ se retragă dela fóiă cu totulu, se hotărîse a realisa intenţiunea sa în tómna anului acestuia. Deórece însĕ provedinţa nu i-a mai dăruitŭ ḍile, mĭ a lăsatŭ mie cu limbă de mórte sĕ dau eu sémă până la unŭ crucerŭ generoşilorŭ contribuitorĭ despre sumele ce i le-au încredinţatŭ şi despre administrarea lorŭ.

Impiedecatŭ fiindŭ prin tristulŭ casŭ de mórte şi multele şi grelele mele ocupaţiunĭ de a face acésta până acum, vin aḍĭ în calitate de editorŭ şi Redactorŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei“ a 'mĭ împlini sfânta datoriă, invitândŭ pe *toţĭ domnii carĭ au contribuită la acele subsidii în anii 1860—1863* şi sĕ mai află încă în viaţă, ca sĕ binevoiască séu în persónă séu prin mandatarĭ a se înfăţişa la *o întrunire în ḍiua de 30 Ianuarie (11 Februarie n.) 1888 în Alba-Iulia,* ca oraşŭ situatŭ mai în centru, pentru a lua la cunoscinţă darea mea de sémă asupra contribuirilorŭ din cestiune şi pentru ca sĕ chibzuimŭ şi sĕ hotărîmŭ împreună cele de lipsă în privinţa întrebuinţării lorŭ în viitorŭ. Localulŭ şi ora întru-

nirei le voiu face cunoscute în fóiă cu două sĕptĕmânĭ înainte.

Braşovŭ, 27 Decemvre st. v. 1887.

Dr. Aurel Mureşianu,
Editorŭ şi Redactorŭ.

SCIRILE DILEI.

Averea totală a *„Kulturegylet-“ului* ardeleanŭ, după spusa lui „Kolozsvar,“ se socotesce în 300,000 fl. Va se dică dela înfiinţarea sa în fiăcare anŭ s'a sporitŭ cu 100,000 fl. şi decă va merge totŭ aşa, „Kolozsvar‘ crede că peste 7 anĭ vorŭ ave unŭ milionŭ. Fondulŭ se sporesce mai alesŭ prin contribuirĭ sosite din Ungaria. — E mai bine de unŭ anŭ, de când se lăudau Kulturegyletiştii că au 300,000 fl. Apoi ăsta-i sporulŭ? Şi sĕ nu se uite că numai pe hârtiă suntŭ 300,000, în realitate Kulturegyletulŭ póte dice fără temă de a fi desminţitŭ: decâtŭ sĕ fii calicŭ, mai bine sĕ n'ai nimicŭ.

—x—

După raportulŭ din urmă alŭ vicecomitelui în comitatulŭ *Caraşŭ-Severinului* esistă 432 de scóle populare cu 525 locale de învĕţămentŭ; din aceste suntŭ scóle ale statului 17, comunale 165, confesionale 249 şi private 1. Din cele confesionale 195 suntŭ gr. or., 25 gr. cat., 25 gr. cat, 20 romano-catolice, 3 helvetice, 4 israelite şi 2 protestante. In Caransebeşŭ esistă şi unŭ institutŭ pedagogicŭ gr. or., în care s'au ţinutŭ în anulŭ curentŭ esaminile de cualificaţiune, la care s'au fostŭ insinuatŭ 24 de candidaţĭ, şi dintre carĭ au fostŭ dechiaraţĭ de cualificaţĭ 18. Personalulŭ învĕţătorilorŭ cu esceptiunea institutului pedagogicŭ amintitŭ a esistatŭ din 532 de învĕţătorĭ şi anume 476 de bărbaţĭ şi 56 de femei; între învĕţătorĭ suntŭ şi 17 preoţĭ. Diplome de cualificaţiune posed 471, nu posed acésta diplomă 61 socotindu-se aci şi preoţii. Resultatul învĕţămentului în anulŭ trecut scolar peste tot luat a fost satisfăcĕtoriu, ce se póte atribui împrejurării, că învĕţătorii înaintaţĭ în etate parte rĕposândŭ, parte fiindŭ pensionaţĭ, generaţiunea cea nouă a învĕţătorilorŭ se nisuesce a satisface chemărei ei înalte cu devotamentŭ deplinŭ. Limba ungurésca se propune în acele scolĭ, în carĭ învĕţătorii o pricepŭ. Pentru acele scolĭ în carĭ învĕţătorii mai bĕtrânĭ nu sciu unguresce, au fostŭ provocaţĭ susţinătorii scólelorŭ a pune suplenţĭ pentru limba ungurésca — Fiindŭ că aşa cere maghiarisarea!

—x—

Ministrulŭ unguresců Trefort înainte de acésta cu o lună a adresatŭ către principele-primate romano catolicŭ alŭ Ungariei, Simor, unŭ rescriptŭ în care Ministrulŭ aduce la cunoscinţa primatelui dorinţa şi tendinta sa, de a vedé reorganisate din fundamentŭ *seminariile preoţescĭ romano-catolice,* avendŭ a se desfiinţa seminariele preoţescĭ mai micĭ. Cestiunea sulevată fiindŭ de cea mai importantă însemnătate, Ministrulŭ o-a adusŭ şi la conoscinţa Maiestăţii Sale şi Maiestatea Sa o-a luatŭ la cunoscinţă. Primatele încă nu a rĕspunsŭ. — Este admirabilă universalitatea ministrului-ordonanţă! Incepêndŭ dela dopurile sticlelorŭ pentru transportarea apelorŭ minerale până la seminariile romano-catolice nu este terenŭ, pe care sĕ nu se încerce elŭ a introduce »reforme radicale“ — în interesulŭ maghiarismului.“

—x—

D-lŭ *Neculae Branŭ de Lemeni* a deschisŭ cancelaria advocaţială în Braşovŭ.

—x—

Cu ocasiunea incendiului din anulŭ trecutŭ st. n. în *Covasna* au arsŭ şi 566 fl. 32 cr. incasaţĭ din dare. Judele, notarulu şi colectorulŭ de dare, fiindŭ condamnaţĭ a restitui acéstă sumă, făcură recursŭ în comisiunea administrativă a comitatului Trei-Scaune. Acésta însĕ respinse recursulŭ motivândŭ, că nu trebuia sĕ se ţină în comună mai multŭ de 50 fl, deórece nu esistă o cassă sigură contra focului, respectivii arŭ fi fostŭ obligaţĭ sĕ trimétă banii prin poşte la oficiulŭ r. de dare.

—x—

Serată va arangia Corulŭ vocalŭ românŭ din Biserica-albă joi în 31 Decemvre st. v. 1887 (12 Ianuarie st. n. 1888) în preseara de Sân-Văsiu (anulŭ nou) în localităţile reuniunei germane aşa numite »Burg.“ Programa: 1. „Piesă musicală,“ esecutată de capela militară a reg. c. r. de inftr. Nr. 33. 2. »Serenada,“ corŭ bărbat. cu baritonsolo de O R. Caras, de corulŭ vocalŭ. 3. »Doi o hĭ.“ sopransolo de G. Ventură cu acompaniarea de fortepianŭ. 4 »Balada bróscelorŭ,“ corŭ comicŭ pentru vocĭ bărbătescĭ de R. Genee, esecutatŭ în costume şi masche de brósce, de corulŭ vocalŭ, prelângă acompanierea de fortepianŭ. 5. „Piesă musicală,“ esecutată de capela mil. a reg. c. r. de inftr. Nr. 33 6. „Creditorii,“ representare teatrală comică intr'unŭ actŭ de V. Alexandri. Persónele: Alexandru Verişanŭ, actorŭ. D-ra Aglae, actriţă. Tachi Jăvrescu în etate de 50 anĭ adoratorele Aglaei. Un croitorŭ, un ciobotarŭ, un cofetar. unŭ usurariu, creditorĭ. Unŭ servitorŭ. Urmează apoi joculŭ. La miedulŭ nopţii: 7. „Promenada principesei.“ tablou viu după C. Bocker. 8. a) „Dĕrîmarea Troiei« şi b) „Victoria Grecilorŭ asupra Troiei.“ tablourĭ vii ambele după Schiller. 9. Presentarea Estudiantino Espagnola în costume spaniole sub conducerea inpresarului lor. Scenă comică. Felicitare la anulŭ nou. Bilete de intrare sĕ află de vendare la D-nii: D. Bălănescŭ, N. Krestics şi fiu. Alois Mina şi Teobald Hepke cu preţulŭ de 70 cr., ér séra la casă cu 80 cr. Membrii ajutătorĭ ai corului au intrare gratuitŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Biserica-albă în luna Decemvre 1887. Corulŭ vocalŭ românŭ.

Literatură. — Raportŭ asupra scólelorŭ normale din Germania, lucratŭ la insărcinarea ministerului românŭ de culte şi instrucţiune publică şi presentatŭ d-lui Dimitrie A. Sturza, ca ministru de culte şi instrucţiune publică alŭ României Auctorŭ: *Vasile Mândreanu,* profesorŭ la scóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Opulŭ de faţă cuprinde o privire istorică asupra scólelorŭ normale din Germania, organisarea actuală a acestorŭ scóle, mai alesŭ acelorŭ din Prusia, după care suntŭ organisate mai tóte celelalte, descrie condiţiile şi modulŭ decurgerei esamenului de învĕţătorŭ. In fine arată autorulŭ unele îmbunĕtăţirĭ ce arŭ fi sĕ se facă cu privire la scólele normale ale României.

Analele Fundaţiunei Alesandru şi Ana Nedelcu Fascicululŭ I. Ediţiunea comitetului parochialŭ alŭ bisericei gr. or. române din Lugoşŭ Cuprinde: 1. Testamentulŭ şi literile fundaţionale. 2. Statutele pentru administrarea fundaţiunei.

Fisică pentru scólele poporale, lucrată de d-lŭ profesorŭ din Braşovŭ *Dionisie Făgărăşanu.* Opulŭ are 132 pag. formatŭ 8° cu 74 ilustraţiunĭ intercalate în textŭ. Preţulŭ 40 cr. — Cárticica de faţă cuprinde materialulŭ din fisică prescrisŭ în normativulŭ scolarŭ din 1882, la a cărei tractare auctorulŭ a avutŭ în vedere atâtŭ partea formală, câtŭ şi partea practică a instrucţiunei. Mai vîrtosŭ a avutŭ autorulŭ în considerare esperimentele, precum şi aplicarea cunoscinţelorŭ câştigate pe basa esperimenteloru. Esperimentele suntŭ simple şi uşóre, prin urmare uşorŭ esecutabile din partea învĕţătorului. Se arată modulŭ cum se aplice legile fisice în viéţa practică, se esplică fenomenele de căpetenia, ce obvinŭ în viéţă, cuprindêndŭ ici, colea şi unele regulĭ sanitare. In interesulŭ poporului agricultorŭ autorulŭ n'a întrelăsatŭ a arăta şi momentele acelea, din carĭ se póte deduce la ámblarea timpului. Peste totŭ, opulŭ este fórte bogatŭ în materiă şi promite a fi destulŭ de corĕspundĕtorŭ scopului instrucţiunei, pentru care este scrisŭ.

Literatură. — S'au pusŭ sub presă şi vorŭ apăré în curênd: **Dile negre**, poesii de Th. M. Stoenescu. Preţulŭ unui volumŭ, prin abonamentŭ 2 lei, după apariţiă 3 lei. Doritorii d'a se abona la acestŭ volumŭ potŭ admite prin mandatŭ séu timbre poştale preţulŭ 2 lei — la administraţia Revistei Literare, Bulevardulŭ Elisabeta Nr. 8 — Bucurescĭ. — Cine v'a procura cincĭ abonamente primeşte din partea autorului, gratis, unŭ volumŭ în legătură de luxŭ.

Programulŭ

serbărei *jubileului de 50 de anĭ alŭ »Gazetei Transilvaniei“.*

I. Joi în 31 Decemvre 1887 conductŭ de torţe la 6 óre séra. Conductulŭ pornesce din Prundŭ şi se opresce în piaţă înaintea redacţiunei „Gazetei Transilvaniei“.

II. După conductŭ serată musicală împreunată cu dansŭ în sala „Hotelului Nr 1“.

III. Vinerĭ în 1 Ianuarie 1888 la 2 ore p. m. banquet în sala dela „Hotelulŭ pomulŭ verde“.

Braşovŭ, în 27 Decemvre 1887.

Comitetulŭ arangiatorŭ.

O întêmpinare.

Suntemŭ rugaţĭ a publica următórele:

Onorată Redacţiune! Faţă de articululŭ vătĕmătorŭ la adresa subsemnaţilorŭ, publicatŭ cu datulŭ 9 (21) Iunie a. c. „din Sĕcuime“ în diarulŭ „Gaz. Trans.“, Onorata redacţiune este rugată a declara în N-rulŭ procsimŭ, decă e solidară cu întregulŭ cuprinsŭ alŭ citatei corespondenţe.

Intorsurabuzĕu, 22 Dec. 1887, (3 Ian. 1888.)

Ioanŭ Dima, parochŭ gr. orientalŭ — *Alecsiu Niagovits.*

Stamŭ la îndoiélă, cetindŭ rogarea de mai susŭ, sĕ o publicămŭ séu nu. Ne-amŭ hotărîtŭ pentru a-o publica şi a da domnilorŭ din cestiune rĕspunsulŭ ce ni'lŭ cerŭ.

Décă d-lorŭ se sêmtŭ vătĕmaţĭ prin corespondinţa publicată înainte c'unŭ jumĕtate de anŭ în fóia nóstră, îi asigurămŭ înainte de tóte, că ne pare rĕu, dér nu noi purtămŭ vina.

Cine i-a pusŭ sĕ mérgă la alegerĭ şi sĕ voteze, călcândŭ în picióre decisiunile conferenţei române din Sibiiu? Ce i-a îndemnatŭ, ca ómenĭ independenţĭ ce suntŭ, la pasulŭ acesta?

E vorba în corespondenţa memorată *numai şi numai de atitudinea d-lorŭ politică.* Vătămătóre ar fi fostŭ acéstă corespondinţă décă ar fi susţinutŭ faţă cu persónele celorŭ din cestiune unŭ neadevĕrŭ, atingêndu-se de onórea lorŭ ca persóne private. Aşa cevaşĭ însĕ nu s'a întêmplatŭ. *Dênşii au fostŭ condamnaţĭ numai ca Românĭ, carĭ prin purtarea lorŭ politică la alegerĭ au călcatŭ programulŭ nostru naţionalŭ.* Astfelŭ fiindŭ lucrulŭ, e clarŭ că noi trebue sĕ fimŭ solidarĭ cu aceia, carĭ susţinŭ programulŭ, ér nu cu aceia carĭ, fiă din orĭ-ce motivŭ, îlŭ calcă!

Décă d-nii Dima şi Neagovits se sêmtŭ vătămaţĭ, repeţimŭ că ne pare rĕu, dér n'avemŭ ce sĕ le facemŭ decâtŭ sĕ'i sfătuimŭ ca în viitorŭ sĕ procédă astfelŭ, ca sĕ evite asemenĭ neplăcerĭ

FOILETONU.

PĂSTORIŢA.

(Alegoriă.)

— „De ce plângĭ copilă? Ce ţi s'a întêmplatŭ? De ce verşĭ lacrĕmĭ cu atâta amarŭ?“.

Aşa avorbì o figură dintr'o lume de noi încă necunoscută, o fiinţă cum pe pămêntŭ nu poţĭ afla, căreia însĕ i-se închină mai tóte popórele pe o copilă óchesă: în faţă palidă de multulŭ plânsŭ, pe buze cu surisŭ amarŭ, în ochĭ cu lacrĕmĭ de focŭ, pe frunte cu creţele cugetărei, ce neîndurata suferinţă deja şi-le a gravatŭ.

Ea sta şi plângea cu capulŭ plecatŭ spre dalbulŭ ei sînŭ în care se scurgeau lacrĕmile, ce ardêndŭ lunecau în josŭ de pe faţa ei tristă plângea sĕrmana şi suspina la umbra unui stejarŭ înaltŭ şi umbrosŭ, uitândŭ sĕ pórte de grije, ca sĕ nu i-se împrăştie oile, ce păsceau mai la vale de ea pe colină, liniştite şi tăcute. Durerea ei era viă, plânsulŭ amarŭ, şi cu acestea era aşa de preocupată, încâtŭ nu simţì apropiându-se de dênsa cu pasŭ uşorŭ acea fiinţă. Mica mână a acesteia a trebuitŭ sĕ o atingă pe umĕrŭ, pentru ca sĕ o deştepte. Şi buzele ei se deschiseră şi vocea ei dulce pronunţă însufleţitóre e cuvinte:

— „Deşteptă-te copilă! nu plânge, nu'ţĭ blăstĕma sórtea şi de mine nu te înspăimênta, căcĭ eu, care-'sŭ apĕrătórea asupriţilorŭ, nu ca sĕ te înfricŭ şi mustru am venitŭ, ci sĕ te mângăiu; şterge'ţĭ dér din ochĭ lacrĕmile şi spune'mĭ durerea ta“.

La audulŭ acestora tînĕra păstoriţă tresărì uşorŭ, unŭ fiorŭ repede străbătu fiinţa ei, durerea ca spăimântată i-se înecă în pieptŭ şi cu ochii încă umedĭ de lacrĕmĭ îşĭ aruncă privirea în susŭ, sĕ vadă pe neaşteptata ei consolatóre. Şi ea observă înainte'i o fiinţă cum n'a vĕdutŭ în vieţa ei vreodată, o figură înaltă, sveltă, îmbrăcată tótă în albŭ, portulŭ spiritelorŭ inocente. Prin vĕlulŭ albŭ, ce cu demnitate venerabilă acoperea virginala ei faţă, se putea de abia zări o înfăţişare simpatică şi blândă, cu ochĭ duioşĭ, carĭ acum cuprinşĭ de compătimire luciau cu o duioşiă iresistibilă, ce te face sĕ plângĭ.

Copila se uimì, dér nu se spărià, ci din contră figura străină i se păru atâtŭ de amabilă şi bine-voitóre, încâtŭ fără a mai aştepta vre unŭ îndemnŭ începu a vorbì:

— »Durerea mea 'mĭ este mare, cu tóte acestea îndrăznescŭ a ţĭ-o descoperi fără nicĭ o sfiélă, încredêndu-mĕ cu tótă inima în bunĕtatea şi iubirea ta, n'am nicĭ o frică, căcĭ lacrĕmile mele suntŭ isvorîte dintr'o inimă curată şi nevinovată. Dumnedeu scie de durerea mea; elŭ scie că ea e legiuită şi nu mĕ temŭ, că va lăsa sĕ mé ispitéscă unŭ spiritŭ, ce ar voì rĕulŭ tînĕrului meu sufletŭ. Ţĭ-oiu spune dér tótă istoria neîncetatelorŭ mele suferinţe.

„Etă, iubită străină! totŭ câtŭ poţĭ vedé de aicĭ cu ochii: pădurĭ, câmpurĭ, văi, au fostŭ odată bunulŭ nostru, câştigatŭ cu sudorĭ de sânge de neuitatulŭ meu părinte, care l'a şi păstratŭ întregŭ până la mórtea sa, când apoi mĭ-a rĕmasŭ totŭ mie, pentru că eu eram singurulŭ copilŭ. Dér cu mórtea bunului meu părinte s'a dusŭ şi tótă fericirea mea! După mórtea sa, mama a păşitŭ de nou la căsătoriă, şi aşa de repeţite orĭ. Căsătoriile însĕ au fostŭ nefericite, căcĭ tătânii vitregĭ n'au sciutŭ păstra bunulŭ. In urmă voia Domnului a fostŭ, ca totuşĭ sĕ rĕmână mama vĕduvă. N'a trecutŭ multŭ şi vedeai, că adĭ vine unŭ străinŭ, mâne altulŭ, şi fără multă vorbă se aşeda cu tóte ale sale pe pămêntulŭ nostru şi făcea ce-i plăcea lui. Mama nu era în stare ca sĕ se pótă mĕsura în puterĭ cu ei, ér eu eram prea tînĕră. Aşa cu voiă, fără voiă, căuta sĕ i suferimŭ pe moşia nóstră şi sĕ facă cu ea ce vorŭ face, numai sĕ nu ne mai neliniştéscă. Străinii steteau cât steteau, li-se ura şi se cam mai duceau pe aicĭ încolo de bună voiă, orĭ apoi veneau alţii îi alungau cu puterea şi le cuprindeau aceştia loculŭ.

Aşa s'a întêmplatŭ de mai multe orĭ una după alta,

şi atuncĭ noi vomŭ fi cei dintâiŭ, carĭ îi vomŭ felicita şi îi vomŭ lăuda, căcĭ nu e destulŭ ca cineva sĕ fiă omŭ nepătatŭ în cele private şi în oficiulŭ sĕu, ci trebue sĕ fiă nepătatŭ şi ca Românŭ, cu caracterŭ naţionalŭ.

Cum s'ar pute ajuta la mai sigura înaintare culturală şi materială în sciinţă şi avere a poporului nostru preste totŭ? I. Relele de carĭ sufere poporulŭ nostru şi combaterea acelora. II. Indicarea (arătarea) mijlocelorŭ ducĕtore la scopŭ.

Disertaţiune ce avea sĕ fiă cetită cu ocasiunea adunărei generale a despărţĕm. II alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ. ţinută în 30 Octomvre (11 Nov.) a. c. în Făgăraşŭ.

Motto: ......Uniţi-vĕ în cugetŭ, uniţĭ-vĕ în simţirĭ!.... a ḑisŭ laureatulŭ poetŭ Andr. Mureşianu

(Urmare.)

12. Intre relele cele mai de frunte se numĕră şi *neinteresarea faţă de şcólă*. In cele mai multe comune fruntaşii comunei de tóte se interesézā (se îngrijescŭ), până şi a tocmi: văcarĭ, boarĭ, chiar şi porcarĭ harnicĭ; dér când e vorba de şcolă, bat'o părdalnica, atuncĭ nimenĭ nu mai are grija ei. ea rĕmâne în scirea Domnului. Totĭ omenii din satŭ strigă: sĕ fiă porcarŭ harnicŭ, sĕ îngrijescă porcii bine, că de nu — e rĕu; când e vorba de şcolă şi de dascălŭ. se întorce fóia. atuncĭ cu toţii strigă: fiă cum o fi. numai lesne (eftinŭ) sĕ fiă! (se înţelege, puşĭ la cale de multe-orĭ de cine n'ar trebuì sĕ facă aşa ceva), că, vedeţĭ D-vosră. ómenĭ bunĭ. că de unde sĕ mai plătescĭ şi dascălului 100—200 fl? Aia e o sumă de banĭ! — Par'că nu-i lucru curatu!... Preste totŭ loculŭ au ajunsŭ banii, der când e vorba de dascalŭ, atuncĭ e pace: nu sŭ banĭ, i-a înghiţitŭ pămêntulŭ!

Până când totŭ aşa? până când se fiă întâiu porcarulŭ satului, apoi dascalulŭ?? — Pre lângă acestŭ rĕu mai suntŭ alte o miă pre capulŭ bietului dascălŭ. Cercetarea şcólei, in cele mai multe locurĭ, este atâtŭ de neregulată şi neglesă. încâtŭ stă bietulŭ dascalŭ sĕ ia lumea în capŭ. Nimenĭ nu'i are grija. Merge la preotŭ. ca directorŭ şcolarŭ, de aci la jude şi notarŭ, adecă dela Ana la Caiafa; der nicĭ unulŭ n'are urechĭ sĕ-lŭ auḑă Fă acum progresŭ, dascăle!

Trebue bietulŭ omŭ sĕ mérgă ca jalba'n proţapŭ la pretură. de aci la vice-comite, inspectorulŭ de şcóle etc., der nicĭ o mângâiere, căcĭ tóte plânsorile lui se dau totŭ în satŭ, unde, decă ómenii încredinţaţĭ cu conducerea şcólei şi comunei aveau numai puţină tragere de inimă pentru şcólă şi prin acésta pentru binele comunei: puteau face totulŭ; der ce sĕ-i facĭ nĕcazului, decă bietulŭ dascălŭ — ne-avendŭ nicĭ elŭ cu ce trăi — n'are de unde da „bacşişurĭ" şi »aldamaş-urĭ"?!

Der până când sĕ mergă totŭ aşa?? Voimŭ ca doră alţii sĕ ne porte grija?? Dér atuncĭ numai nu ne va părea bine!

13. In alte comune *buna înţelegere lipsesce* dintre fruntaşii comunei, bine observatŭ, că cu Ovreiulŭ — cârciumarŭ toţĭ trăiescŭ bine, fiindŭ încă ajutatŭ acela de acei nemernicĭ fruntaşĭ, ca mai bine sĕ esploateze (despóie) bietulŭ poporŭ, carele lipsitŭ de adevĕraţĭ conducĕtorĭ, carĭ au sĕ-i dea poveţe bune: îlŭ îmbrâncesce sub sarcinele ce i le aruncă pe capŭ acei falşĭ (neadevĕraţĭ) conducĕtorĭ în unire cu ovreiulŭ, carele în cele din urmă profitândŭ de neînţelegerea dintre fraţĭ, îi despoiă pe toţĭ fără nicĭ o milă şi cruţare.

Mai e de lipsă a spune cine pórtă vina şi aci?

14. Multe comune au frumose *venite* comunale, şi cu tóte acestea nu se ajungŭ, ba încă trebue sĕ facă şi *împrumuturĭ*, pe carĭ apoi toţi bieţii locuitorĭ trebue sĕ le plătéscă. Acesta încă este o dovadă destulŭ de tristă, că administrarea averei comunei e rea, conducĕtorii se îngrijescŭ numai de punga propriă, în locŭ de a mai pune prisosinţa la o parte. cu care apoi sĕ se ajute poporulŭ în casŭ de focŭ, secetă, inundărĭ, grindină ş. a.

Der în câte locurĭ se face acesta?

15. Precum stau trebile şcolei cu cercetarea, cu plata dascălului, aşa stau în multe locurĭ — unde suntŭ — fondurile bisericescĭ şi scolare. Si aci cine i mai tare acela-i mai mare. Socotelile (raţiunile) bisericescĭ nu se dau cu anii întregĭ; nime nu scie de sortea lorŭ; interesele nu se încasseză regulatŭ, seu decă se încasséză de unulŭ şi de altulŭ, nu încurgŭ în cassă sĕ fructifice mai departe, cu unŭ cuvêntŭ încurcăturĭ peste încurcăturĭ. Onore esceptiunilorŭ!

Până când sĕ mai aşteptămŭ, ca alţii sĕ facă ordine la noi în casă??

...Mai suntŭ şi alte multe rele, carĭ rodŭ la bunăstarea poporului nostru şi carĭ de asemenea trebue vindecate, până încă nu e prea târḑiu.

II. Arătândŭ în cele de susŭ relele de carĭ sufere poporulŭ nostru, urmeză sĕ arĕtŭ şi mijlócele prin carĭ s'ar pute stêrpì acele rele şi prin carĭ apoi s'ar puté ajuta şi la înaintarea poporului nostru.

Intrebarea cea dintâiu este: în faţa lipselorŭ celorŭ marĭ, cum s'ar mai puté înmulţi venitele poporului nostru?

1. Fiind-că poporulŭ nostru în partea lui precumpĕnitore se ocupă cu agricultura (lucrarea pămêntului), trebue sĕ ne silimŭ cu toţii, ca acésta sĕ se întêmple după descoperirile cele mai nouĕ ale agronomiei, (sciinţa despre cultivarea pămêntului), er nu numai după obiceiurile rĕmase dela moşĭ de strămoşĭ. Spre scopulŭ acesta se recere ca sĕ se procure cărţĭ de economiă, acele sĕ se esplice poporului nostru şi totodată sĕ se pună şi în lucrare cele aflate şi învĕţate Veḑendŭ apoi poporulŭ că o învĕţătură nouă i-a prinsŭ bine, i-a adusŭ în urmă şi venitŭ mai multŭ ca pân'acum, cu tragere de inimă va urma şi alte lucrurĭ, care i-le vomŭ arĕta, spune şi învĕţa.

Fiindcă atarĭ cărţĭ de economiă nu prea avemŭ, afară de unele broşurele neînsemnate, carĭ puţinŭ ne potŭ ajuta, ar fi de doritŭ, că decă e, ca intr'adevĕrŭ sĕ corespundă mama nóstră »Asociaţiune pentru lit. şi cult. pop. rom." titulei din frunte şi respective despărţĕmintele aceleia: sĕ publice premie pentru disertaţiunĭ în ramulŭ economiei câmpului şi de vite etc. etc. Acelea apoi sĕ se cetéscă în adunările generale ale despărţĕmintelorŭ, sĕ se tipăréscă în broşurele separate, sĕ se împartă pentru „bibliotecile poporale", carĭ credemŭ, că dór' sĕ vorŭ înfiinţa odată în totă comuna; sĕ se cetescă şi esplice de preoţĭ şi învĕţătorĭ poporului, şi în urmă sĕ se pună şi în pracsă (lucrare).

Acestea credŭ că arŭ aduce mai mare şi mai multŭ folosŭ, decâtŭ ḑecile de poveştĭ despre smei şi bălaurĭ. carĭ vedemŭ că au începutŭ a se înmulţi şi la noi binişorŭ, şi pe carĭ decă chiarŭ le-ar ceti poporulŭ — după cum au menire, totŭ nu se alege cu alta, decâtŭ cu o... poveste. Atragemŭ atenţiunea celorŭ în dreptŭ.

Ne trebue cărţĭ cu învĕţăturĭ folositore pentru poporŭ, er nu numai poveştĭ şi er poveştĭ, căcĭ a trecutŭ de multŭ lumea poveştilorŭ şi a miturilorŭ... Sciu, că vorŭ încerca a justifica acésta prin împrejurarea, că poveştile au scopulŭ: escitărei (stêrnirei) gustului de cetitŭ în poporŭ. Bine, der totu poveştĭ sĕ fiă, décă nu-i-le va ceti şi esplica cineva, poporulŭ totŭ nu-le cetesce. Der întrebŭ eu: Ce folosŭ avemŭ şi ce a câştigatŭ poporulŭ. decă va scí cu o poveste mai multŭ? Nu sunt, nu-i vorbă, contra poveştilorŭ, mai alesŭ că ele facŭ parte din literatura poporului. der vorba e sĕ nu dămŭ poporului numai poveştĭ.

Ne trebue cărţĭ folositore pentru trebuinţele ḑilnice ale poporului. In direcţiunea acesta ar fi de doritŭ ca sĕ lucre fiă care despărţĕmêntŭ alŭ „Asociaţiunei trans. pentru lit. şi cult. pop. rom.", căci numai aşa se va atinge mai curênd scopulŭ la carele ţintescŭ a ajunge. Ér' ca acestea sĕ se rĕspândescă mai cu înlesnire în poporŭ, ar fi de doritŭ:

a.) Ca în fiă-care comună sĕ se ţină „prelegerĭ de séră," baremĭ Dumineca şi sĕrbătorea, — décă în altŭ timpŭ nu se va puté. In acele apoi preotulŭ cu învĕţătorulŭ sĕ cetéscă broşurĭ. disertaţiunĭ seu cărţĭ de economiă şi sĕ le esplice poporului — din firŭ în pĕrŭ: sĕ'i spună şi arate cum facŭ ómenii în alte părţĭ, în alte ţĕrĭ, ce folosŭ au, ce venite tragŭ, şi în urmă sĕ'i îndemne ca sĕ facă şi ei aşa, că atuncĭ şi ei urmândŭ astfelŭ totŭ asemenea folóse şi venite vorŭ ave.

Prelegerile acestea sĕ se ţină în şcólă în timpulŭ iernei, până către primăvéră (séu baremĭ numai în cele douĕ posturĭ lungĭ), când apoi poporulŭ cele auḑite sĕ le pună şi'n lucrare.

Spre a ţine pre ascultătorĭ în continuă atenţiune se potŭ intercala (intreţese) de prin foi şi scirĭ de ale ḑilei şi alte variaţiunĭ, ce multŭ contribue la mărirea atenţiunei. Spre scopulŭ acesta se recere, ca în totă comuna sĕ fiă şi vr'unulŭ séu douĕ ḑiare politice, ce se potŭ procura prin asociare. Cumcă poporulŭ are mare aplicare a auḑi una şi alta din foi, ce se întêmplă în lumea mare. se vede de acolo, că cum te vede cu vr'o hârtiă în mână, te întrébă: „Da ce mai spunŭ gazetele, domnule? Face-se bătae? Fi-va mai bine orĭ mai rĕu, că — Dumneḑeu sĕ ne ierte, — de rĕu ne-amŭ săturatŭ până'n gâtŭ!«....

b) Prelegerile sĕ se anunţe în biserică mai înainte cu douĕ-trei Duminecĭ prin preotŭ şi învĕţătorŭ, sĕ se arate scopulŭ şi folosulŭ lorŭ, şi poporulŭ de sigurŭ se va însufleţi de atarĭ lucrurĭ, pe la noi nouĕ şi lui încă necunoscute. Prelegerile au sĕ fiă serióse, în totŭ timpulŭ lorŭ sĕ domnéscă ordinea cea mai bună; sĕ nu fiă iertatŭ fumatulŭ şi alte poveştĭ nepotrivite scopului; apoi de »jucatulŭ în cărţi" şi în fine încheiarea cu unŭ „aldămaşŭ", ca cum se încheie multe treburĭ de ale nóstre pe sate, nicĭ vorbă nu póte fi. Sĕ se încheie însĕ cu cântărĭ naţionale şi bisericescĭ, asta e tare la locŭ şi potrivitŭ scopului. Formarea de „corurĭ de plugarĭ" pretutindenea încă este o trebuinţă neapĕratŭ de lipsă.

(Va urma.)

Scirĭ poliţienescĭ La 5 Ianuarie n. a fostŭ găsită îngheţată în locuinţa sa din Uliţa din dosŭ, muncitorea Maria Budai.

Sâmbătă a. m. învĕţăcelulŭ Varga Iosef dela cismarulŭ Koszta Carol făcu însuşi arătare la poliţiă că la începutulŭ lunei Ianuarie n. a furatŭ o păpuşe din prăvălia de galanterii a lui Iosef Teutsch şi a dăruit'o copiilorŭ stăpânului sĕu.

La 4 Ianuarie n. séra s'a perdutŭ pe drumŭ din Braşovu-vechiŭ către Uliţa vămii unŭ pachetŭ de cărţĭ. Aflătorulŭ sĕ le depună la poliţiă.

Ultime scirĭ.

Londra, 7 Ianuarie. — Se anunţă din Viena lui „Times" că opiniunea în Austria este impresionată într'unŭ modŭ displăcutŭ de persistenţa ce pune pressa germană pentru a repeta, că Germania şi Austria au interese deosebite în Orientŭ, şi că Bulgaria nu e nimicŭ pentru Germania.

Se telegrafiază din St. Petersburg lui „Times", că Rusia aştéptă ca Austria sĕ lapede, după cum a făcut'o şi Germania, causa prinţului de Coburgŭ.

Corespondentulŭ berlinezŭ alŭ lui „Standard" anunţă ḑiarului sĕu că cercurile politice germane totŭ mai consideră situaţiunea ca fórte încordată.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 7 Ianuarie. — In conferinţele comune ale ministrilorŭ s'a admisŭ proiectulŭ de lege după care reserviştii potŭ fi chiămaţĭ, după trebuinţă, la esercitiu de arme pe celŭ multŭ 7 ḑile, pentru ca sĕ se deprindă cu noua armă cu repetiţiă. Disposiţiunea are şi putere retroactivă.

SOFIA, 7 Ianuarie. — La Burgas a fostŭ împrăştiată o bandă de tâlharĭ constătătóre din 60 Muntenegrenĭ. Acestia au avutŭ 10 morţĭ, gendarmii unŭ mortŭ.

CLUŞIU, 7 Ianuarie. — Someşulŭ a eşitŭ din albiă lângă Feneşŭ. Aci nu e periculŭ.

BERLINU, 7 Ianuarie. — In scrisórea-rĕspunsŭ la felicitările de anulŭ nou din partea magistratului. împĕratulŭ îşĭ esprimă speranţa, că va desvolta şi mai departe bunăstarea sub scutulŭ păcii durabile pe care Dumneḑeu sĕ o ţină.

ROMA, 7 Ianuarie. — Esposiţiunea Vaticanului s'a deschisŭ cu mare pompă.

PESTA, 9 Ianuarie. — Deputatulŭ Alecsandru Csanady, căruia întréga pressă i-a consacratŭ necrológe, n'a muritŭ.

CONSTANTINOPOL, 9 Ianuarie. — Prinţulŭ Muntenegrului a încunosciinţatŭ pe Pórta, că o bandă vrea sĕ debarce pe litoralulŭ Rumeliei orientale. Depeşa venì însĕ târḑiu, dér într'aceea banda fu încungiurată de militarĭ bulgarĭ şi împrăştiată.

DIVERSE.

Cărbunii de lemnŭ ca mediu de îngrăşare. — Cărbunii de lemnŭ adauşĭ la nutreţulŭ vitelorŭ cornute séu alŭ oilorŭ, au acelŭ efectŭ, că mărescŭ natura şi accelereză producţiunea de carne. Cărbunii (o litră pentru 25 de orĭ) se amestecă în tăriţe, carĭ apoi le împrăştiămŭ între nutreţŭ. Cărbunii trebue sĕ fiă curaţĭ şi ţinuţĭ în locŭ uscatŭ.

Necrologŭ. — **Maria Hannia** *născ.* **Bădila** în etate de 57 anĭ, după lungĭ şi grele suferinţe, astăḑĭ la 2 óre dimineţa 'şĭ-a datŭ nobilulŭ sufletŭ în mânile Creatorului.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ se vorŭ transporta Dumineca în 27 Decemvre 1887 (8 Ianuariu 1888) la 2 óre după ameḑĭ din casa propriă, strada urezului Nr. 19, în cimiteriulŭ greco-rĕsăritenŭ dela pórta turnului spre repausŭ eternŭ. In vecĭ pomenirea ei!

Sibiiu, 25 Decemvre st. v. 1887.

Ioanŭ Hannia, protopresbiterŭ şi directorŭ seminarialŭ ca soţŭ. *Ioanŭ Bădila*, jude regescŭ la tribunalŭ, ca frate. *Iacobŭ Bolloga*, consiliarŭ aulicŭ în pensiune. *Ioana Bădila* născ. *Moldovanŭ*, cumnaţĭ. *Anna Moga* născ. *Bolloga Maria Dima* născ. *Bolloga. Valeriu Bolloga*. dirigentŭ de bancă. Dr. *Ioanŭ Moga. George Dima*, profesorŭ seminarialŭ, ca nepoţĭ. *Alecsandrina, Evgenia, Aurelia, Ancuţa Ionelŭ* şi *Cornelia Moga, Marióra* şi *Ionelŭ Dima*, strănepoţĭ.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

când deodată într'o ḑi ne treḑimŭ pe capulŭ nostru cu unŭ altŭ străinŭ, peritu-i-ar fi rĕutatea! Ce-au fostŭ cei lalţĭ de mai nainte urgiaţĭ, acesta i-a întrecutŭ pe toţi. Ce socotescŭ? Vine la noi şi fără a mai bate în uşă intră în lăuntru şi ḑice rĕstitŭ către mama: »Vecină, tu ai de tóte ce-ţĭ trebue, ba încă îţĭ şi prisosesce, n'ai de câtŭ copila asta (aicĭ m'a arĕtatŭ cu degetulŭ), aşa eu credŭ, că ai puté sĕ mĕ primescĭ şi pe mine ca copilŭ al tĕu." — „Eu", i-a rĕspunsŭ mama supĕrată, ca copilŭ alŭ meu nu te potŭ primi, căcì eu am una şi alţii nu îmĭ trebuiescŭ. De acésta singură, decă m'aşŭ puté bine îngrigi, dér nu încă şi de alţii!" — „Credŭ," o întrerupse îndrăzneţulŭ venitŭ, „décă ar merge aşa cum voiescĭ. Écă-mé-sŭ aicĭ, alege: orĭ primesce mĕ, orĭ scote-mĕ din casa ta, decă poţĭ." Ce cugeţĭ, binevenita mea sóţă, ce-am făcutŭ din ce oră aveamŭ datorinţa se apĕrŭ pe mama? M'am datŭ la luptă, sortea însĕ mĭ'a fostŭ nepărtinitore. In darŭ mĭ-am încordatŭ puterile mele ca sĕ esŭ învingĕtóre, căcĭ întêmplarea a voitŭ ca într'o clipă nefericită sĕ capĕtŭ o lovitură puternică la capŭ. Atuncĭ îndată au începutŭ a mĕ părăsi puterile şi cum, cum nu, am încetatŭ dela luptă.

(Va urma)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 4 Ianuarie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	96.45
Rentă de hârtiă 5%	80.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	93 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	110 25
Bonurĭ rurale ungare	100 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 —
Bonurĭ rurale transilvane	101 —
Bonurĭ croato-slavone	101 —
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 —
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.50
Renta de hârtiă austriacă	76.50
Renta de arg. austr.	79.20
Renta de aurŭ austr.	107 90
Losurile din 1860	137 75
Acțiunile băncei austro-ungare	858 —
Act. băncei de creditŭ ung.	270.—
Act. băncei de creditŭ austr.	269.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6 01
Napoleon-d'orĭ	10 04
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 37
Londra 10 Livres sterlinge	125 90

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 14 Decemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	$91\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Banca națională a Româniel 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14.\frac{1}{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03	2.04

Cursulu piețeĭ Brașovŭ

din 5 Ianuarie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.43	Vend.	8.45
Argint românesc	»	8.40	»	8.43
Napoleon-d'orĭ	»	10.03	»	10.06
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5 90	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ		

Incunosciințare!

Farmaciștii din Brașovŭ au hotărîtŭ unanimŭ în adunarea lorŭ din 5 Decemvrie 1887, forțațĭ prin pretențiunile mai marĭ ce li se facŭ, și în considerarea raporturilorŭ nefavorabile, carĭ dilnicŭ sĕ formézĕ, ca pentru spitalurĭ, infirmerii, case pentru casurĭ de bólă, reuniunĭ pentru casurĭ de bólă și pentru calea ferată, sĕ ficseze reducția din prețŭ la 10%. La persóne private nu se póte acorda nicĭ or educțiă. Membrii reuniunilorŭ pentru casurĭ de bólă, a caselorŭ pentru casurĭ de bólă și amploiații dela calea ferată spre comoditatea lorŭ se potŭ servi de orĭ ce farmaciă, de órece în fie-care farmaciă se distribue medicamente în contulŭ menționatelorŭ case, reuniunĭ etc.

Farmaciștii din Brașovŭ: Carl Schuster, Ferdinand Jekelius, Johann Gooss, Eduard Kugler, Friedrich Stenner, Julius Hornung, Victor Klein, Franz Kellemen, Heinrich G. Oberth. 1—3

Sz. 10.424/1887.
alisp.

Hirdetmény.

A vizjogi törvény (1885 évi XXIII t. cz.) 189 § a valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nagyméltóságu földmivelés- ipar és kereskedelmi, és a közmunka és közlekedési m. k. Minister urnak által egyetértöleg m. évi Deczember 31-én 45689. szám alatt kibocsátott általános rendelet 87 § a alapján felszálitom a vármegyeterületén fennálló vizimüvek és vizhasználati jogositványok tulajdonosait, hogy a jogositványaikra vonatkozó engedélyt a mennyiben az 1886 évi September hó 8-án 5803 sz. hirdetményem daczára eddig esetleg még nem adták be most már jövö 1888. évi Mártius hó végeig nálom irásban mutassák be, vagy pedig irásban igazolják azt hogy vizimüveik az 1886. évi Ianuár ho 1-je óta háboritlanul fennállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék és mint ilyenek az illetékes hatoságok által károsoknak találtattak volna.

Megjegyeztetik hogy a bejelentések a vizjogitörvények, 191. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentések. Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vizimunkálat tulajdonosára kiterjeszti tehát öntözési, lecsapolási, ármentésitési, iparivállálatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán csatornákra, mesterséges viztartokra, védgátokra és zsilipekre egyaránt érvényes.

A kik jogositványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett a fennt kitözött határidöben nem jelentkeznek, azoknak vizimüvei az idézett törvény 190. §-a értelmében nem létezöknek fognak tekintetni és az ily vizimüvekre nézve a vizjogi törvény 163. és következö szakaszai és a hivatkozott általános ministeri szabályrendelet 3—32, §-ai lesznek alkalmazandók.

Fogarason, 1887. évi Deczember hó 27-én.

3—3 **Gramoiu Dániel**, alispán.

Tiporafia ALEXI, Brașovŭ.